

7. Sliač

Erb: Erb mesta Sliač bol navrhnutý pani

Emíliou Schikerleovou, bývalou pracovníčkou mestského úradu z roku 1969. Je to novotvar, ktorý vyjadruje skutočnosť, že Sliač vznikol v roku 1959 zlúčením starých osád Hájniky a Rybáre s kúpeľmi Sliač. V hornej polovici červeného štítu sa nachádza atypický vodotrysk (symbol kúpeľov Sliač), pod vodotryskom v dolnej polovici je umiestnený luk a šíp (symbol Hájnik) sprevádzaný z obidvoch strán rybami (symbol Rybár). Vlajka pozostáva z troch červených a dvoch bielych pruhov. Z toho druhý-stredový pruh je zakončený opačným rozšíreným tvarom písmena V.

Poloha: Kúpele Sliač ležia v prekrásnom prírodnom prostredí západnej časti Zvolenskej kotliny, na západnom úpätí Slovenského Rudohoria v nadmorskej výške 373 m. Nachádzajú sa medzi metropolou regiónu stredného Slovenska – Banskou Bystricou a okresným mestom Zvolen.

História: Územie Sliaču bolo podľa archeologických nálezov osídlené pred viac ako dvoma tisícročiami pred n. l. Prvá písomná zmienka o Sliači však pochádza až z roku 1243 (niektoré pramene zase uvádzajú, že z roku 1244). Za čias panovania kráľa Bela IV. bolo mesto Zvolen povýšené na slobodné kráľovské mesto a pri opise jeho okolia a vytyčovaní hraníc chotára sa spomínajú aj minerálne pramene neďaleko mesta.

Najstaršie sú osady Hájniky a Rybáre, išlo o osady hájnikov a rybárov Zvolenského hradu.

História mesta bola od 17. storočia pevne spätá s kúpeľmi. Spoločne s nimi sa totiž rozvíjalo aj mesto, predovšetkým v 19. storočí a

potom v rokoch 1927 až 1938. Významné pre Sliač bolo aj obdobie počas SNP. Vtedy na Sliači bola vybudovaná povstalecká nemocnica a neďaleko od mesta sa nachádzalo letisko Tri Duby. Po 2. svetovej vojne prešlo mesto a aj kúpele socialistickou prestavbou a bolo tu otvorené letisko, ktoré funguje dodnes.

Významné stavby a pamätihodnosti:

Najstaršou architektonickou pamiatkou Sliača je ranogotický rímsko-

katolícky Kostol sv. Mikuláša z 13. storočia, ktorý bol viackrát prestavaný. V interiéri kostola sú vzácne umelecké diela. Nástenné maľby sú od známeho slovenského maliara Jozefa Hanulu. Historický význam má aj stará zvonica pred kostolom. Sú v nej umiestnené tri zvony, z ktorých zvon Mikuláš patrí k najstarším a

najväčším na Slovensku. Bol zhotovený v roku 1512 a váži 5,1 tony. Len vďaka svojej nadmernej hmotnosti sa zachoval dodnes a nestal sa korisťou Turkov, či zničenia počas prvej svetovej vojny. Kedysi bol kostol aj zvonica obohnaný múrom a priekopou na ochranu proti tureckým nájazdom.

Ďalšou historickou pamiatkou Sliača je pôvodný

ranorenesančný kaštieľ zemianskeho rodu Bezeghovcov z 15. storočia, ktorý stojí na pravom brehu Hrona. Napriek viacerým prestavbám sa na ňom zachovali viaceré pôvodné prvky.

Sliač má svoje miesto aj v udalostiach viažucich sa k prvej svetovej vojne, ale najmä k Slovenskému národnému povstaniu. Tieto udalosti pripomína niekoľko pomníkov a pamätných

tabúlí, sú umiestnené na letisku, pred kostolom, na Ulici SNP, v parku kúpeľov, na liečebných domoch Palace a Slovensko.

Kúpele Sliač:

Vo svete sú známe štyri kúpeľné miesta, v ktorých vyvierajú pramene prirodzenej izotermickej teploty s vysokým obsahom kysličníka uhličitého. Iba jeden z týchto prameňov sa nachádza v strednej Európe, a to v liečivých kúpeľoch na Sliači. Minerálne žriedla týchto kvalít s usmernenou odbornou lekárskou starostlivosťou a s použitím komplementárnych

liečebných prostriedkov možno úspešne použiť na liečbu takých pacientov, ktorým rýchle životné tempo a civilizácia našich čias poškodili srdce a cievy.

Kúpele na Sliači sú úzko špecializovaným kúpeľným liečebným ústavom so starou tradíciou, s vysokou úrovňou diagnostiky a s

modernými metódami individuálnej komplexnej balneoterapie na liečbu pacientov s chorobami obehových ústrojov. Kúpele Sliač sú známe už vyše 760 rokov vďaka liečivým účinkom minerálnych vôd. Pozoruhodné termálne a minerálne pramene uprostred močaristých lúk a strání nad dedinou Rybáre vzbudzovali už v dávnych časoch záujem nielen okolitého ľudu, ale i učencov a pisateľov. Nevysvetliteľná príčina náhleho uhynutia vtákov a zvierat v okolí prameňov vzbudzovala bázeň poverčivého ľudu. Voľný kysličník uhličitý, ktorým bolo celé okolie prameňov zamorené bol dlho tajomstvom i pre učencov dávnych čias. Preto nie div, že pre tieto vlastnosti púťali sliačske pramene pozornosť už pred stáročiami. Najstaršia písomná zmienka o sliačskych prameňoch pochádza z roku 1244, z čias kráľa Bela IV., keď bol Zvolen povýšený na slobodné kráľovské mesto. Kúpele prechádzali viacerými vlastníckymi zmenami. Vlastnilo ich Uhorsko, ale aj účastinárske spoločnosti z Banskej Bystrice a Viedne. Ich rozvoj sa však nezastavil a pokračoval ďalej.

Jednou z procedúr, ktorú ponúkajú tunajšie kúpele je aj pobyt v Solnej jaskyni. Postavená je z elementov čistej soli z najslanšieho mora sveta - Mŕtveho mora. Ventiláčny systém, ktorý ženie vzduch cez solné steny, zabezpečuje v jaskyni ideálne zionizované ovzdušie. Pri teplote 20°C-23°C sa toto ovzdušie obohacuje o minerály, ktoré sa v morskej soli nachádzajú. V ovzduší jaskyne vládne výnimočná mikroklíma, vyznačujúca sa jedinečnou, bakteriologickou čistotou. Jedna procedúra v jaskyni zo soli z Mŕtveho mora sa podľa pozorovania vyrovná 2-3 dňom pobytu pri mori. Čisté zionizované ovzdušie v Solnej jaskyni pôsobí pri liečení: chorôb pľúc a priedušiek, pri alergiách, srdcovo-cievnych

chorobách, dermatologických ochoreniach, poruchách nervového systému, neurózach, nefunkčnosti štítnej žľazy...

Letisko Sliach:

Neodmysliteľnou funkciou tohto letiska v regióne je podpora rozvoja cestovného ruchu. V letných mesiacoch je to možnosť využívať letisko pre odlety turistov do prímorských letovísk a v zime dovoz zahraničných turistov

do okolitých zimných športových stredísk. Orientácia rozvoja letiska Sliach a služieb spojených so stálou prevádzkou sleduje požiadavky regiónu pre udržanie a rozvíjanie komplexnej dopravnej infraštruktúry. Ako hlavným poslaním letiska vo vzťahu k regiónu je prispievať k rozvoju ekonomiky, turistiky, kúpeľníctva a ostatných aktivít spojených so všeobecným rozvojom Stredoslovenského regiónu.

Jeho história siaha do medzivojnového obdobia a pravidelná civilná letecká prevádzka bola na ňom zahájená v roku 1947. V roku 1991 letisko splnilo podmienky pre udelenie štatútu medzinárodného letiska. Týmto výrazným medzníkom bolo Stredoslovenskému regiónu umožnené priame spojenie so zahraničím a tým aj zväčšenie jeho dynamiky všestranného rozvoja a rastu. Na základe technických parametrov a vybavenia je letisko zaradené podľa ANEXU 14 ICAO do kategórie 4D, čo znamená, že ho môžu využívať takmer všetky typy lietadiel používané v civilnom letectve. Letisko je možné využívať pre presné prístrojové priblíženie podľa I. kategórie ICAO, čo umožňuje prevádzku na letisku v zhoršených meteorologických podmienkach bez viditeľnosti zeme a taktiež v noci.

Keďže letecká doprava patrí síce medzi najrýchlejšie, ale zároveň aj najdrahšie druhy dopravy, málokto z nás už mal možnosť cestovať lietadlom. Preto sme si niekoľko typov lietadiel postavili aspoň z papiera. Pomôckou nám boli inštrukcie z internetových stránok. Po dokončení prác nasledovalo zdobenie a „prvý skúšobný let“.

Prehľad o tom, aká dlhá musí byť pristávacia dráha lietadla, sme získali na hodine matematiky. Keďže školské ihrisko nemeria 1550 metrov (potrebných pre odlet tých najmenších typov lietadiel), precvičili sme si zároveň a premenu jednotiek. V stonásobnom zmenšení sme si spoločne načrtli rozmery pristávacej a odletovej dráhy lietadiel:

Zdroje:

<http://kupele.relaxos.sk/kupele-sliac-a8-97--sk.htm?papa=googlesk&papc=556145bb&papb=7421f3e5&gclid=CPjH6tiao6oCFQol3wods2tJVq>

<http://www.sliac.sk/>

<http://www.spa-sliac.sk/>

<http://www.airportsliac.sk/>

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Slia%C4%8D>

<http://www.sliacdnes.sk/?cat=4&paged=2>